

[Økonomiministeren.]

gjort sig gældende på en række af industriens vigtigste markeder, især Tyskland og England, men i nogen grad også Sverige. Det fremgår imidlertid tillige, at også andre forhold må have gjort sig gældende, for medens der i årene forud var en tendens til, at den danske industrieksport voksede hurtigere end importen af industrivarer i almindelighed på vore hovedmarkeder, så har dette ikke været tilfældet i 1966. Man kan næppe sige, at den videre efterforskning af mulige årsager hertil har bragt noget klart svar, for så vidt angår billedet; det er noget flimrende, men man kan altså ikke pege enkelte lande og enkelte varer ud. Gennemgangen leder altså ikke op til håndfaste konklusioner om industriens konkurrenceevne. Men det er klart, at vi her står over for en tendens, hvis fortsættelse fremover kunne give anledning til bekymring, fordi opretholdelsen af en tilfredsstillende stigningstakt i den danske industrieksport også i de kommende år må antages at forudsætte, at industriens andel af de udenlandske markeder øges.

Konkurrenceevnen er som sagt en vigtig faktor — vel nok den vigtigste — men årsoversigtens analyse viser også tydeligt den betydning, der må tillægges udviklingen i de handelspolitiske forhold — told og restriktioner i udlandet. Dette understreger, at den handelspolitiske linje, som Danmark har fulgt i de senere år såvel i markeds-spørgsmålet som i Kennedyrunden, er rigtig, idet den afvikling af handelsskranker, som man stiler imod, er af stor betydning ikke blot for landbruget, hvis forhold har spillet hovedrollen i denne debat, men også for industrien.

På det handelspolitiske område er forholdet i øvrigt det, at der ved overgangen til 1967 er sket yderligere et betydningsfuldt skridt fremad, idet den engelske særtold er blevet afviklet i november og de sidste rester af EFTA-tolden ved nytår. Dette skulle åbne større muligheder for den danske industrieksport i 1967, men på den anden side må det erkendes, at det almindelige konjunkturbillede i udlandet ikke er så tilfredsstillende, som man kunne ønske. Det er her meget væsentligt, at det ikke har vist sig muligt at tilrettelægge en økonomisk politik i Tyskland så smidigt, at man har kunnet undgå, at be-

stræbelserne på at mindske et indre efterspørgselspres har udløst et — forhåbentlig forbigående — konjunkturtilbageslag. Med den rolle, Tyskland spiller i den europæiske økonomi, har dette også måttet få virkninger på forløbet i andre lande, så meget mere som det tyske tilbageslag er indtruffet på et tidspunkt, hvor den engelske økonomi var præget af bestræbelserne på at rette op på betalingsbalancen. Der er nu i Tyskland taget en række skridt til at rette op på situationen, men det vil formentlig tage nogen tid, inden disse forholdsregler rigtig virker, og vi må derfor regne med, at udlandskonjunkturerne i 1967 ikke tillader genoptagelse af tidligere års hurtige stigningstakt i den danske industrieksport, selv om der synes håb om en bedring i situationen hen på året.

Konjunkturdæmpningen i udlandet øver ikke den samme direkte virkning på den danske landbrugseksport, hvis afsætningsvilkår snarere er bestemt af udlandets protektionistiske handelspolitik og udviklingen i fødevarerproduktionen. På dette område har udviklingen i 1966 været præget af en stærk stigning i produktionen af kød og et fald i flæskeproduktionen, og disse tendenser vil nok holde sig langt ind i 1967; men mod årets slutning må man nok vente en ny vending i forsyningerne med flæsk, og der er derfor ikke i årsoversigten regnet med større udsving i værdien af landbrugets eksport fra 1966 til 1967.

De tendenser, jeg har gennemgået, tyder på, at vi i hvert fald i en væsentlig del af 1967 må imødesee en noget langsommere stigning i de danske valutaindtægter end ønskeligt. I sammenligning med årene forud er dette en ny og ikke særlig tilfredsstillende side af problemstillingen i vor økonomiske politik, og man må rejse spørgsmålet, hvilke konklusioner man må drage heraf. Det er tilfredsstillende at konstatere, at den danske valutalikviditet i dag er således, at vi ikke, sådan som tilfældet var i 50'erne, er stillet over for bogstaveligt taget nødvendigheden af at bremse op i den indre økonomi, fordi stigningstakten i valutaindtægterne overgangsvis bliver svagere.

De lettere forhold på de udenlandske penge- og kapitalmarkeder medfører også, at situationen tegner sig anderledes end i 50'erne, for så vidt som vi skulle have